

Oponentský posudek na diplomovou práci Alice Kubíčkové *Premonstrátská kanonie v Želivě v pozdním středověku*, Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK, Praha 2022, počet znaků neuveden

Diplomová práce není zacílena, jak by se mohlo z jejího názvu zdát, na dějiny kláštera, ale na vytvoření moderní kritické edice listin želivského kláštera v období 1420-1499. Jde celkem o třicet listin dochovaných jednak v originále, jednak v opisu v želivském kopiáři. Těch druhých je devět a byly už předtím vydány v rámci jiné diplomové práce (K. Petrová, *Středověké listiny 13.-15. století v kopiáři želivského kláštera*, Brno 2013).

Práce je klasicky rozdělena na úvodní kapitoly o pramenech a literatuře, o řádu premonstrátů, jakož o dějinách kláštera v Želivě, pak následuje popis editovaného diplomatického materiálu, a nakonec vlastní edice. Poslední dvě části jsou klíčové.

K úvodní části, resp. k dějinám řádu mám několik kritických připomínek: Dvojité kláštery (mužů a žen dohromady) byly u premonstrátů zrušeny brzy po založení řádu, už kolem roku 1140, nikoli až 1378 (s. 18). Premonstráti přišli do českých zemí roku 1143, nikoli o tři roky dříve (s. 18). Nelze hovořit o svatořečení sv. Norberta roku 1582, bylo to jen nařízení jeho liturgické oslavy v celé církvi (s. 19). Biskup Zdík se neseznámil s premonstrátou při svém pobytu ve Svaté zemi v letech 1137-1138, ale až v květnu 1142 v bavorském klášteře ve Windbergu (s. 20). Proto byla první komunita na Strahově „jen“ augustiniánská (1140) a teprve pak r. 1143 přišli na Zdíkovu žádost premonstráti. Strahov nazval horou Siónem až sám Zdík, inspirovaný svou jeruzalémskou poutí (s. 21). Bl. Hroznata nezaložil Chotěšov na žádost své sestry Vojslavy, ale patrně jako náhradu za nesplněný slib účasti na kruciátě císaře Jindřicha VI. (s. 21). Při výkladu o původu jména Želiv, resp. Siloe, postrádám odkaz na zásadní práci Antonína Profouse (s. 23). Zmínka o cestě opata Bohuslava za papežem není koherentní, protože opat prý zemřel v Římě, zatímco papež Řehoř XI. sídlil v Avignonu (s. 25). Postrádám také údaj o existenci koncentračního kláštera v Želivě na počátku padesátých let 20. století (s. 28). Rovněž bych se vyvaroval četných odkazů na řádovou encyklopedii Milana Bubna, neboť je nespolehlivá, resp. nerozlišuje mezi relevantní a nerelevantní literaturou.

K paleograficko-diplomatickému popisu jednotlivých listin nemám zásadní připomínky. Obsahuje vše podstatné, co k němu patří. Jen na okraj dvě poznámky – u listiny č. 13 chybí v regestu slovo „privilegium“ (s. 38) a u listiny 17 postrádám údaj o listině, kterou král potvrzuje (s. 63). Také samotná edice je provedena pečlivě a spolehlivě, přepis jsem kontroloval na vzorku první listiny. Postrádám tu však odkazy na konkrétní webové stránky virtuálního portálu *Monasterium*, kde jsou fotografie přepisovaných originálů. Také pokládám za zbytečné označování jednotlivých řádek textu listin, to se v edicích nepoužívá. A doporučoval bych také lépe využívat poznámkový aparát, např. v listině č. 1 není třeba uvádět, že Johannes je Jan, ale naopak má být identifikováno, o kterého olomouckého biskupa konkrétně jde (s. 98). A podobně je tomu v celé edici.

Jako celek nicméně hodnotím předkládanou diplomovou práci jako zdařilou a užitečnou pro další bádání o dějinách želivského kláštera. Autorka prokázala schopnost pracovat samostatně a metodicky správně. Výše uvedené výhrady lze snadno napravit. Navrhuji hodnocení v e l m i d o b ř e.